

JAARVERSLAG 2019

JEUGDRECHTBANK ANTWERPEN, AFDELING ANTWERPEN

VOORWOORD

Naar jaarlijkse gewoonte en overeenkomstig de voorschriften in de ministeriële circulaire van 20 februari 1975 betreffende de jaarverslagen en statistische tabellen stelt de jeugdrechtbank van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen, u haar jaarverslag betreffende het werkingsjaar 2019 voor.

De voorgebrachte cijfers en registraties kunnen bijdragen om de werking van de jeugdrechtbank te evalueren en waar nodig aan te passen in een streven naar een maximale dienstverlening voor de rechtsonderhorigen en in het bijzonder de minderjarigen onder toezicht van de jeugdrechtbank en dit met een zo efficiënt mogelijke besteding van de beschikbare middelen.

De jeugdrechtbank wil niettemin blijvend aandacht vragen voor de beperkingen en gevaren van cijfers en grafieken, die de erachter schuilgaande jongeren en hun vaak schrijnende noden en hulpvragen niet uit het oog mogen doen verliezen.

De behandeling van de problematieken en vragen, waarmee de jeugdrechtbank geconfronteerd wordt, kunnen en mogen niet uitsluitend gevat worden in rigide cijfers en strakke regels van economisch management. Bij de evaluatie van de werking van de jeugdrechtbank dienen ook de aspecten van “dienstverlening” en “zorg” aan kwetsbare jongeren en mensen in onze maatschappij in rekening te worden gebracht met voldoende respect voor een menselijke benadering en de hiervoor vereiste nodige tijd en aandacht, die de jeugdrechter hieraan moet besteden.

Een investering in onze kwetsbare jongeren, die vaak op een of meerdere levensdomeinen (thuis, school, samenleving) niet (meer) naar behoren functioneren, is steeds een investering in onze toekomstige maatschappij. Aanhoudende verontrustende opvoedingssituaties, die niet aangepakt en opgelost worden, leiden doorgaans tot een verder disfunctioneren in de maatschappij tijdens de volwassenheid met relationele problemen, werkloosheid, armoede, criminaliteit, nood aan psychiatrische zorg, ondertoezichtstelling van de jeugdrechtbank van eigen kinderen, e.a. tot gevolg, hetgeen een langdurige last en economische kost voor onze samenleving met zich meebrengt.

Benevens een morele verplichting hebben wij als samenleving er dus ook vanuit een kosten-baten-analyse alle belang bij om voldoende te investeren in onze kwetsbare jongeren.

De jeugdrechtbank is er zich van bewust dat de uitdagingen groot zijn en de middelen niet onbeperkt. Belangen moeten nauwgezet worden afgewogen.

Onafhankelijke jeugdrechters zijn meer dan ooit nodig en vormen een objectieve waarborg voor de eigen specifieke belangen van de minderjarigen, die soms tegengesteld zijn aan andere uiteenlopende belangen van

diverse actoren binnen jeugdzorg. De jeugdrechtbank heeft ook in 2019 moeten vaststellen dat heel veel beslissingen niet werden uitgevoerd wegens een gebrek aan beschikbare plaatsen / middelen.

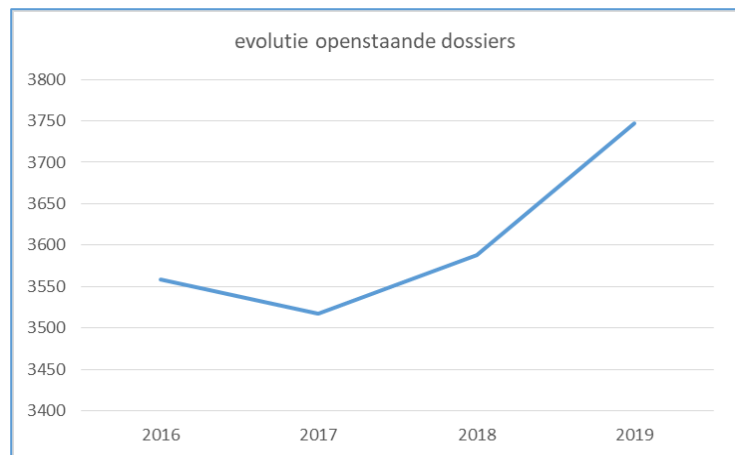
Het is een terechte opmerking van jongeren en vele andere actoren in de jeugdsector om aan te dringen op een persoonlijke aanpak waarin de tijd kan worden genomen om naar eenieder te luisteren.

Blijkens de cijfers is in 2019 is het aantal minderjarigen onder toezicht van de jeugdrechtbank, afdeling Antwerpen een min of meer stabiel gebleven ten opzichte van het jaar voordien (lichte stijging van 159 dossiers (4,4%)) gemiddeld volgde iedere jeugdrechter ongeveer 468 minderjarigen op.

<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>verschil</u>	<u>%</u>
3559	3517	3588	3747	159	4,4

De werkdruk is bijgevolg redelijk stabiel.

De indruk die voorheen reeds bestond dat de zaken die de Antwerpse jeugdrechtbank de laatste jaren behandelt complexer en acuter lijken te zijn en meer dringende interventies vergen blijft gelden. De alomgekende schaarste binnen Bijzondere Jeugdzorg en de daaruit voortvloeiende kwalijke gevolgen zoals de verergering van problematieken ingevolge het gebrek aan adequate hulpverlening spelen hierbij ook een rol.

Het structureel plaatsgebrek op alle domeinen en de schaarste en moeilijkheden van de crisisopvang in de regio Antwerpen belasten de permanenties van de jeugdrechtbank Antwerpen in belangrijke mate, wat de werkdruk en de stress van de jeugdrechters verhoogt. De communicatie tussen de verschillende actoren zorgt vaak voor aanzienlijke vertragingen. Vanuit de jeugdrechtbank werd het initiatief genomen om de permanentie van de sociale dienst op de jeugdrechtbank uit te breiden tot het volledige team waarvan de consultants van dienst (op de jeugdrechtbank) deel van uitmaken. In de praktijk betekent dit dat er thans dagelijks, gemiddeld, een zestal consultants aanwezig zijn op de jeugdrechtbank. Deze aanwezigheid van consultants laat toe de dringende zaken sneller en intensiever op te volgen waardoor er plaatsingen in voorzieningen of crisispleeggezinnen kunnen vermeden worden. Deze nieuwe vorm van werken/organiseren kadert volledig binnen de methodiek van family-finding (www.familyfinding.org).

De jeugdrechters blijven aandacht vragen voor de **negatieve gevolgen van het plaatsgebrek voor de jongeren in problemen**. Terwijl zij reeds gebukt gaan onder de zorgen omtrent hun persoonlijke en/of familiale problemen en met heel wat vragen en bekommernissen zitten betreffende een normalisatie van hun leven (hoe moet ik naar school morgen? Kan ik contact hebben met broers, zussen of vrienden? Wat met mijn hobby's ?, ...) dienen zij vaak urenlang op de jeugdrechtbank te wachten om vervolgens op opeenvolgende wijze van de ene kortdurende crisisopvang (vaak zelfs maar voor 1 nacht) naar een andere crisisvoorziening te worden gestuurd, vaak afgewisseld met lange dagen van wachten op de jeugdrechtbank tot er elders een nieuw plaatsje voor korte duur wordt gevonden.

De schrijnende situaties van plaatsing van **minderjarigen in een cel** omwille van het ontbreken van een gepast hulpaanbod konden ook in 2019 niet vermeden worden. Het spreekt voor zich dat –waar mogelijk- overleg werd

gepleegd met de externe partners. Constructief overleg kon echter niet verhinderen dat noodzakelijke bijsturingen soms enige tijd op zich laten wachten, waardoor vele jongeren of gezinnen zich in de kou gelaten voelden. Het valt dan ook niet te verbazen dat in die omstandigheden sommige betrokkenen nog maar weinig vertrouwen stellen in hulpverlening en de jeugdrechtbank in het algemeen.

In 2018 werd een exploratief onderzoek naar het voorkomen van minderjarigen die overnachten in een politiecel of via gedwongen opname worden opgenomen in de volwassenenpsychiatrie en de mogelijke aanpak ervan in Vlaanderen, afgerond. Het eindverslag verscheen in januari 2019.

Het bleek niet mogelijk te zijn de omvang van het probleem celslapers heel precies in kaart te brengen. Na de vaststelling dat de gegevens van overnachtingen in de cel niet nationaal ter beschikking waren, werd via een bevraging nagegaan in welke Vlaamse politiezones jongeren mogelijks konden overnachten. Verschillende politiezones beschikken niet over de infrastructuur of personeelsmiddelen om in een overnachting te voorzien en moeten in geval van nood een beroep doen op een naburige zone (dit kan formeel vastgelegd of op een meer ad hoc basis zijn). Er werd een selectie gemaakt van een aantal politiezones waar de registratiegegevens vervolgens verzameld werden. Uit deze data kan wel afgeleid worden hoeveel jongeren overnachten in de cel, maar opnieuw moest worden vastgesteld dat deze cijfergegevens het niet toelaten om een zicht te geven op de problematiek waarop het onderzoek gericht was. De onrustwekkende celslapers, namelijk de niet-MOF-situaties, kunnen in geen enkele onderzochte politiezone onderscheiden worden van de MOF-arrestaties. Hoeveel “onrustwekkende” situaties er zijn, is dus niet gekend.

In de psychiatrische gegevens van 2015 en 2016 konden er respectievelijk 4 en 3 jongeren teruggevonden worden die jonger waren dan 15 jaar op het moment dat ze opgenomen werden in de volwassenen-psychiatrie en dus opgenomen werden buiten het wettelijk toelaatbare. Slechts één opname hiervan was langer dan 24 uur op voorhand gepland, de rest waren hoogdringende situaties. Meer algemeen blijkt dat ongeveer de helft van alle hoogdringende gerechtelijke opnames van jongeren terecht komt in de volwassenenpsychiatrie, terwijl dit maar 6% is bij de niet-hoogdringende situaties. In noodsituaties komen de jongeren dus minder makkelijk op de juiste plaats terecht.

Dit onderzoek wees uit dat we noch een zicht hebben op het tekort aan plaatsen, noch een volledig zicht hebben op de grootte van het probleem. Deze onwetendheid maakt het onmogelijk om het beleid dat jongeren in de toekomst beter moet beschermen gericht aan te sturen. (uit het rapport “Minderjarigen in een politiecel of de volwassenenpsychiatrie”, Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Elke Roevens Prof. dr. Johan Put Prof. dr. Stefaan Pleysier, Agentschap Welzijn, Volksgezondheid en gezin, januari 2019, p.80)

De jeugdrechtbank engageert zich om te blijven opkomen voor onze kwetsbare jongeren en voor een meer efficiënte werking van het jeugdsysteem.

De jeugdrechtbank blijft daarom inzetten op overleg met alle participanten om de **nijpende tekorten binnen Bijzondere Jeugdzorg en Kinder- en jeugdpsychiatrie**, waarvan bijzonder kwetsbare jongeren en hun gezinnen het slachtoffer van zijn, aan te kaarten.

Ook binnen Kinder-en Jeugdpsychiatrie bewegen er zaken door het overleg en de benoeming van tekorten door de jeugdrechters. Het reeds bestaande overleg tussen jeugdrechtbank en Kinder-jeugdpsychiatrie werd opengetrokken naar nieuwe gesprekspartners uit Jongerenwelzijn, waardoor een inter-sectoraal overleg tot stand kwam. Deze samenwerking wordt door alle partijen als positief ervaren.

Om de samenwerking met Crisisteam -18 te verbeteren werd in 2018, binnen de schoot van de jeugdrechtbank te Antwerpen, verder gewerkt aan het experiment dat werd opgezet in 2017. Een medewerker van Crisisteam -18 overlegt samen met de consulenten van de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulp van permanentie ter

plaatse, d.w.z. op de jeugdrechtbank, of een crisisinterventie zinvol is bij de hoogdringende maatregelen. Voortbouwend op het voornoemde experiment is de jeugdrechtbank vragende partij om dagelijks ook een delegatie van het crisisteam-18 op de jeugdrechtbank te installeren (cfr. de consultants van de sociale dienst). De aanwezigheid van de het crisisteam-18 op de jeugdrechtbank zou het verlies aan kostbare tijd aanzienlijk kunnen verminderen doordat alle betrokken actoren die moeten instaan voor de uitvoering van de rechterlijke beslissingen samen zouden opereren vanuit één en dezelfde locatie.

Jongeren met een gedrags- en emotionele stoornis (GES+-jongeren) vormen een bijzondere categorie van jongeren binnen de sector. Regio Antwerpen kon over 16 GES+-plaatsen beschikken. Er werden per 1/1/2019 10 van de 12 bijkomende GES+-plaatsen ingevuld binnen de provincie Antwerpen: Zevenbergen (+3), Gielsbos (+3), MPI Oosterlo (+4) . In totaliteit komen we zo dus op **30 GES+ plaatsen voor de provincie Antwerpen**. Het behoeft echter geen betoog dat de vraag, ruimschoots het (gelukkig reeds verhoogde) aanbod overtreft. Bovendien wordt omwille van de zware problematiek van deze jongeren de draagkracht van de voorzieningen vaak op de proef gesteld. Regelmatig overleg tussen de jeugdrechters en de voorzieningen is daarom een “must” om hieraan het hoofd te kunnen bieden.

Kortom, zowel binnen jeugdzorg als binnen Kinder- en Jeugdpsychiatrie werden inspanningen geleverd om bijkomende plaatsen tot stand te brengen, dan wel het hulpverleningsaanbod te verfijnen. Het structureel tekort aan plaatsen dat reeds jarenlang aansleept kon hiermee anno 2019 niet worden opgelost.

In het kader van een goede samenwerking tussen **de jeugdbrigade van de politiezone Antwerpen** en de jeugdrechtbank werd er ook in 2019 verder meegewerkt aan het in 2018 opgestarte uitwisselingsproject waarbij er verschillende werkbezoeken werden georganiseerd tussen leden van de jeugdbrigade en de jeugdrechtbank.

Dergelijke kleine stappen vooruit moedigen de jeugdrechters wel aan om zich verder te engageren en in te zetten voor progressieve veranderingen die tegemoet komen aan de noden van de jongeren en hun naasten.

Tenslotte werd er vanuit de jeugdrechtbank Antwerpen intensief samengewerkt met de UNJM (Unie Nederlandstalige jeugdmagistraten) en de sectie jeugd van de conferentie van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen.

ORGANISATIE VAN DE JEUGDRECHTBANK

ALGEMENE CONTEXT

Zoals dat geldt voor elke organisatie, opereert de Antwerpse jeugdrechtbank in een ruimere context. De regio Antwerpen is –in vergelijking met andere regio’s in België- op een aantal punten bijzonder.

Bevolking Antwerpen en Vlaanderen

In de periode 2005-2019 is het aantal inwoners van de **stad Antwerpen met 13,12% gestegen**. De grootstad telde in 2005 een 468 244 inwoners. Momenteel telt het aantal inwoners 529 681. Opvallend is dat 50,1% van het aantal inwoners te Antwerpen een andere afkomst heeft (www.stadincijfers.antwerpen.be).

Het aantal inwoners van **Vlaanderen steeg sinds 2005 met 9,03%**. Het aantal inwoners telde in 2005 6 043 161 inwoners, daar waar ze nu 6 589 069 inwoners heeft. 1 380 000 inwoners in Vlaanderen hebben een andere origine. Dit maakt dat 21,1% van de Vlaamse bevolking een andere afkomst heeft (www.statistiekvlaanderen.be).

Jongeren in Antwerpen en Vlaanderen

Van het aantal inwoners te **Antwerpen, is 22,7% een kind tussen de 0 en 18 jaar**. In **Vlaanderen** zelf zien we nog een kleiner aantal namelijk **19,39%**. Door de jaren heen zien we een zwakke toename van het aantal kinderen in Vlaanderen. Het totaal aantal kinderen in Vlaanderen is sinds 2005 met 5,95% gestegen. Vlaanderen telt ondertussen 1.277.456 kinderen. In **Antwerpen** liggen de cijfers anders. Daar zou **sinds 2005 het aantal kinderen met 25,94% zijn gestegen, wat maakt dat de stad ondertussen 120.238 kinderen telt** (www.statistiekvlaanderen.be).

Kortom, het aantal minderjarigen in Antwerpen stijgt sneller dan in de rest van Vlaanderen.

Bovendien, als er wordt gekeken naar de afkomst van de kinderen in Antwerpen, stellen we vast dat **78,68% van deze kinderen een andere nationaliteit heeft**. Wanneer we kijken naar het groter geheel **Vlaanderen**, zien we dat het aantal kinderen met een andere nationaliteit **slechts 9,92%** bedraagt (www.statistiekvlaanderen.be).

In het **armoedebeleidsplan van Antwerpen** worden risicofactoren aangehaald die ervoor kunnen zorgen dat iemand verzeild geraakt in armoede. Werkloosheid, ziekte en echtscheiding zijn hier de grootste van (armoedebeleidsplan, 2018). Kind & Gezin toont aan dat **11% van de kinderen tussen de 0 en 18 jaar, onder de armoederisicogrens** leeft. 33% van deze kinderen leeft in eenoudergezinnen, en 27% van de kinderen hebben ouders met een lage werkintensiteit. Een ander onderscheid dat ook gemaakt wordt is herkomst.

Van alle kinderen in Antwerpen, met moeders van een niet-Belgische afkomst, leeft 37,8% in armoede. In Vlaanderen gaat het om 33,6%, daar waar het in 2005 om 19,4% ging (Kind en Gezin, 2018). De kansarmoede-index, die weergeeft hoeveel kinderen leven in armoede, geeft aan dat **18% van de kinderen in de provincie Antwerpen in armoede leeft**. In **Vlaanderen** telt dit **14,05%** (Kind en Gezin, 2018).

De **armoede** is ook **ongelijk verdeeld in de verschillende wijken van Antwerpen**. Armoede komt voornamelijk voor in Antwerpen-Noord en wijken zoals Dam, Kiel en Luchtbal. Ook linkeroever, Deurne-Noord en Borgerhout Intra Muros Noord halen de hoogste cijfers rond armoede (Armoedebeleidsplan, 2018). Dit maakt dat het aantal kinderen in deze wijken ook sneller getroffen kunnen worden met armoede. In de reeds vernoemde gebieden zijn er 17 245 kinderen tussen de leeftijd van 0 tot 9 jaar. Het aantal kinderen tussen de 10 en 19 jaar is 14 926. De percentages van het aandeel kinderen liggen in alle wijken zeer hoog, maar voornamelijk Kiel (39,9%), Deurne-Noord (38,2%) en Luchtbal (42,1%) schieten bovenuit. Opvallend is ook dat in deze wijken veel kinderen met een niet Belgische origine leven. 88,6% van de kinderen tussen 0 en 9 jaar heeft een andere origine. Het aantal tieners met een andere afkomst dat leeft in deze wijken bedraagt 87,7% (<https://stadincijfers.antwerpen.be/>).

Naast armoede is **schoollopen** ook zeer belangrijk bij de ontwikkeling van een kind. In de **stad Antwerpen** zijn er 36.367 jongeren die momenteel naar het secundair onderwijs gaan. **Het aantal jongeren met een schoolachterstand van 1 jaar bedraagt 32,2%**. Het aantal jongeren met een schoolachterstand van meer dan 1 jaar bedraagt 10,5%. 57,4% van de jongeren in Antwerpen kent geen schoolse vertraging (<https://stadincijfers.antwerpen.be/>).

De grootstad Antwerpen is specifiek op een aantal andere domeinen. Daar waar de **bevolkingsdichtheid** in het Vlaams Gewest 462 inwoners per km² bedraagt, is dat in sommige Antwerpse districten meer dan 11.442 inwoners per km². Bepaalde districten kennen tot 161 herkomstnationaliteiten. Dit is vergelijkbaar met de grootstad New York (zie <https://stadincijfers.antwerpen.be/>).

Ook wat betreft **jeugd delinquentie** wordt de stad Antwerpen geconfronteerd met bijzondere uitdagingen. het Antwerps jeugdparquet volgt zgn. “veelplegers” van zeer nabij op. Deze “veelplegers” omvatten een kerngroep

van jongeren die in de laatste 5 jaar meer dan 10 misdrijven (uit een limitatieve lijst van 'ernstige' misdrijven) hebben gepleegd, dan wel bijzonder opgevolgd worden omwille van hun persoonlijkheid. In Antwerpen zijn ook enkele jongerenbendes actief, hetgeen noopt tot een aanklappende aanpak van alle actoren in de justitiële keten. Acties betreffende jongeren met rondhanggedrag en plaatsen met overlast worden eveneens ondernomen onder leiding van het jeugdparquet, al dan niet in samenwerking met de stad Antwerpen, zoals KOMPAS+. KOMPAS+ is een samenwerkingsverband tussen verschillende Antwerpse diensten (CAW, CMP, CLB, organisaties BJZ, Jeugdadvocatuur, Jeugdinterventie, OSD, lokale politie Antwerpen en Jeugdparquet). KOMPAS+ brengt alle hulpverlening en informatie samen. Met de jongere zijn goedkeuring leggen we informatie samen. Zo krijgen we een goed zicht op wat goed en minder goed loopt. We kijken daarbij naar de problemen en wensen van de jongere en zijn omgeving. KOMPAS+ ondersteunt om concrete doelen te halen en werkt samen met jongere en gezin een plan van aanpak uit dat hen zal ondersteunen om opnieuw de draad op te pikken op school, thuis en in de vrije tijd.

Alleszins tonen voorgaande statistische gegevens aan dat de complexiteit van de situaties waarmee de Antwerpse jeugdrechtbank wordt geconfronteerd relatief groter is dan elders in Vlaanderen. Dit heeft uiteraard ook een invloed op de manier waarop de zaken door de jeugdrechtbank in Antwerpen kunnen/moeten worden georganiseerd.

Kortom, de provincie Antwerpen, en meer in het bijzonder de stad Antwerpen, waarover deze laatste de jeugdrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen, zijn bevoegdheid uitoefent, kent een stijging van problematieken die een rechtstreekse invloed uitoefenen op de werklast van de jeugdrechtbank:

- Stijging aantal minderjarigen;
- Stijging aantal minderjarigen met ouders van niet-Belgische origine;
- Stijging van kansarmoede;
- Stijging van schoolverlaters zonder diploma.

Ondanks deze significante stijgingen, blijft de werkdruk bij de jeugdrechtbank verhoudingsgewijs stabiel. We konden weliswaar een stijging van 4,4% vaststellen in het aantal openstaande dossiers, doch dit staat niet in verhouding met de groeiende problemen binnen de grootstad en haar omgeving.

Wie vangt de hogere druk van verontrustende opvoedingssituaties en jeugddelinquentie dan wel op ?

Buffert de vrijwillige hulpverlening voldoende de gerechtelijke hulpverlening ?

Bij het **OCJ** zagen we voor gans **Vlaanderen** in 2018 een **daling van 5%** het aantal aanmeldingen mano-onderzoek (4.706) versus het jaar 2017 . Het is niet geweten of die trend zich ook in 2019 heeft doorgezet.

Bij het **VK** zagen we in Vlaanderen een lichte stijging in 2018 van het aantal aanmeldingen mano-onderzoek namelijk 1.222 dossiers in vergelijking met de 1.121 dossiers in 2017.

Voor 2019 zijn de cijfers, specifiek voor de afdeling Antwerpen binnen de provincie Antwerpen als volgt:

2018 VK Antwerpen	2019 VK Antwerpen
1.100 meldingen over 1568 kinderen	1.138 meldingen over 1650 kinderen
waarvan Mano 90 meldingen over 160 kinderen	waarvan Mano 74 meldingen over 138 kinderen

Het is vreemd vast te stellen dat daar waar een ernstig vermoeden is dat kansarmoede stijgt en hulpverlening in stijgende lijn zou moeten zijn, dat er eerder een dalende trend te zien is in de vrijwillige hulpverlening, versus een licht stijgende trend bij de gerechtelijke hulpverlening.

Het is niet aan de jeugdrechtbank hier besluiten uit te trekken maar misschien wel voor de beleidsmakers opportuun om dit cijfermateriaal aan een grondige analyse te onderwerpen.

INTERNE ORGANISATIE

De Antwerpse jeugdrechtbank wordt gevormd door 8 “kabinetten” van evenveel jeugdrechters, bijgestaan door 8 griffiers. Het griffiepersoneel is onontbeerlijk ter ondersteuning. Al even onontbeerlijk is de bijstand van de politie (GEOV), de bodes en het onderhoudspersoneel.

Permanenties

De kabinetten van de afdeling Antwerpen werken met een beurtrol van permanenties om een vlotte dienstverlening te waarborgen.

Het blijft een betrachting van iedere jeugdrechter om in de mate van het mogelijke de eigen pupillen zelf te ontvangen. Het grote volume aan complexe, dringende of acuut te behandelen zaken waarmee de Antwerpse jeugdrechters te maken krijgen, een stipt opvolgingsbeleid van het Antwerps openbaar ministerie, de afhankelijkheid van de werking van vele externe partners, en een streven naar efficiëntie ten behoeve van de jongeren, gezinnen en professionals, hebben geleid tot het systeem dat in voege is.

Zoals steeds moeten belangen tegenover elkaar worden afgewogen. Er wordt dan ook veel geïnvesteerd in overleg met verschillende belanghebbenden. Het gaat dan onder meer over het jeugdparket, de jeugdadvocaten, politiediensten, verantwoordelijken van het agentschap Jongerenwelzijn (gaande van de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulpverlening, de regionale Intersectorale Toegangspoort, en beleidsmensen in Brussel), directies van diverse jeugdhulpaanbieders (private instellingen, gemeenschapsinstellingen, diensten voor pleegzorg), kinder- en jeugdpsychiaters, enz.

Overigens valt op te merken dat de specifieke Antwerpse context ook heeft gezorgd voor het aanvoelen van de noodzaak bij de jeugdadvocaten én bij de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulpverlening om met permanenties in het rechtsgebouw te werken.

Met ingang van januari 2017 werd de weekendpermanentie provinciaal georganiseerd, waarbij de 12 protectionele jeugdrechters van de afdelingen Antwerpen, Turnhout en Mechelen samenwerken om een weekendpermanentie op het justitiepaleis te Antwerpen te verzekeren.

Een enkel dossier per jongere

In de jeugdrechtbank van Antwerpen wordt per minderjarige slechts één dossier geopend en gehouden. Dit dossier behelst desgevallend zowel de VOS-vordering als de MOF-vorderingen. Het komt voor dat een dossier aanvankelijk voor de jeugdrechter wordt gebracht op basis van een VOS-vordering en dat na verloop van tijd bijkomend een of meerdere MOF-vorderingen aan het dossier worden toegevoegd. Of dat wordt gestart met een MOF en er later een VOS-vordering volgt. Het openbaar ministerie kan ook gelijktijdig beide vorderingsgronden aangrijpen. Bijkomende vorderingen ten aanzien van minderjarigen worden aan hun bestaande dossier gevoegd en krijgen dus geen nieuw dossiernummer. Ook beschikkingen omtrent het zogenaamde voorbehouden één/derde van de kinderbijslag worden in dit dossier ondergebracht.

De jeugdrechtbank houdt aan deze werkwijze, ook nu sinds 1 september 2019 het decreet jeugddelinquentierecht (15/2/2019) in werking trad, waarin er duidelijk wordt gestreefd naar het trekken van een grens tussen VOS-jongeren en jeugddelinquenten. Deze opsplitsing is echter volledig kunstmatig. In de praktijk dient vastgesteld te worden dat de veel jongeren die een als misdrijf omschreven feit plegen zich ook in een verontrustende opvoedingssituatie bevinden. In het decreet jeugddelinquentierecht werd deze realiteit uiteindelijk ook erkend door invoering van een derde vorderingsgrond die het openbaar ministerie de mogelijkheid biedt om een VOS-zaak aanhangig te maken bij de jeugdrechtbank als er naast een jeugddelict ook sprake is van een verontrustende opvoedingssituatie.

Soorten rechterlijke beslissingen

Het is steeds de bedoeling van de wetgever geweest dat jeugdrechters soepel en snel kunnen inspelen op de gebeurtenissen. Dat verklaart waarom de meeste maatregelen al in een “voorbereidende fase van rechtspleging” kunnen worden genomen door de *jeugdrechter* met de bedoeling de jongere en zijn context beter te leren kennen en om de *jeugdrechtbank* toe te laten in een later stadium maatregelen ten gronde te nemen. In de praktijk lopen deze fases veelal dooreen en is er een soort continuüm van maatregelen.

“Vonnissen” zijn de beslissingen die zijn uitgesproken door de jeugdrechtbank in een openbare terechtzitting. Beslissingen van de jeugdrechter in kabinet worden “beschikkingen” genoemd. De griffier zorgt voor een schriftelijk document dat na ondertekening wordt bezorgd aan de betrokken partijen. Nochtans worden om praktische redenen niet alle rechterlijke beslissingen vervat in een formele beschikking. Zo bestaat in deze jeugdrechtbank (zoals in de meeste arrondissementen) de praktijk om wijzigende bezoek- en verlof- en vakantie-regelingen, ontheffing van tussenkomst in de kosten voor plaatsing, of zaken van meer administratieve aard ter kennis te brengen per gewone brief (desgevallend wordt een aanvraag teruggestuurd voorzien van een akkoordstempel) of kantschrift. Dergelijke toekenningen of weigeringen van bezoek-, verlof- of vakantie-regelingen zijn belangrijke beslissingen die vatbaar zijn voor hoger beroep, ook al zijn ze in de vorm van een brief geformuleerd. Tegen elke beslissing van de jeugdrechter kan immers hoger beroep worden ingesteld, ongeacht de vorm.

Door de Hoge Raad voor de Justitie werd op 25 april 2019 een aanbeveling gemaakt over de praktijk om bepaalde beslissingen van jeugdrechters niet rechtstreeks aan relevante betrokkenen mee te delen. (aanbeveling nr. 2019/1-AOC).

De jeugdrechtbank streeft ernaar om haar werkzaamheden zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren met respect voor alle rechten van de betrokken partners en zoekt hierbij naar pragmatische en creatieve oplossingen om dit doel te bereiken. De voornoemde aanbeveling van de Hoge Raad voor de Justitie dient hierbinnen gekaderd worden.

Interne communicatie

In 2019 werd er verder ingezet op de interne communicatie binnen de jeugdrechtbank. De performantie van de werking van de jeugdrechtbank is erg afhankelijk van een goede communicatie tussen de rechters onderling (zij werken vaak in elkaars dossiers), de rechters en hun griffiers, maar ook de griffiers en het griffiepersoneel. Het griffiepersoneel als “back-office” moet volledig op de hoogte zijn van welk dossiers behandeld worden in de “front-office” (de kabinetten van de rechters), zodat ook hier een vlotte en heldere communicatie aan de orde is.

A. Digitale dossier

Voorheen konden de rechters enkel in elkaars dossiers werken door manueel de dossiers uit de respectieve archieven te trekken en bij elkaar te doen voorleggen. Echter dankzij het opslaan, per minderjarige en per rechter van alle informatie die digitaal beschikbaar is, kunnen de rechters, de griffiers maar ook het griffiepersoneel zo'n 90% van de stukken digitaal raadplegen op de gedeelde server (Z-schijf). De informatie wordt chronologisch geschikt zodat de meeste recente informatie vlot raadpleegbaar is.

Deze werkwijze kan geenszins omschreven worden als een digitaal dossier. De jeugdrechtbank betreurt het dat zij anno 2019 nog steeds niet kon beschikken over een echt digitaal dossier van waaruit de informatie digitaal kan gedeeld worden met alle betrokken actoren die leesrechten hebben in het dossier.

B. Overlegplatform tussen de jeugdrechters

De jeugdrechters overleggen wekelijks op dinsdag om bepaalde punten te bespreken rond de verbetering van de werking van de jeugdrechtbank, bepaalde casussen te bespreken, terugkoppeling te krijgen vanuit het directiecomité en tal van varia punten te bespreken. Er was tot voor kort weinig agendabeheer, laat staan verslaggeving omtrent dit overleg zodat gemaakte afspraken of opvolgen van uit te voeren punten wel eens te wensen overliet.

Gebruikmakend van de mogelijkheden die OneNote biedt, werd een bijkomend tabblad aangemaakt "Platform Jeugdrechters", toegankelijk met een wachtwoord, waarin wekelijks in een agenda wordt voorzien, doch ook meteen tijdens de vergadering de gemaakte afspraken worden genoteerd en een "to do-list" wordt opgevolgd.

Binnen dit platform werd tevens voorzien in enkel subtabbladen:

- Een vademecum voor de jeugdrechters;
- De recentste lijst van de aanmeldingen via InterCap van jongeren die zouden moeten worden opgenomen in een gesloten of half-open gemeenschapsinstelling;
- Een overzicht van alle dossiers en aan welke jeugdconsulent welk dossier werd toebedeeld;
- Een actuele stand van zaken hoeveel dossiers elke jeugdrechter in behandeling heeft;
- De recentste lijst van de aanmeldingen van jongeren bij KOMPAS+ (ketengerichte aanpak van minderjarige veelplegers in Antwerpen)
- De to do list en de taakverdeling tussen de jeugdrechters
- Een handige curve die weergeeft welk IQ staat voor welke begaafdheid.
- ...

Kortom het voorbije jaar en de komende jaren zal de jeugdrechtbank, afdeling Antwerpen, zich verder inzetten op het professionaliseren van haar communicatie met het oog op een performante werking van de jeugdrechtbank die de **samenwerking**, de **klantvriendelijkheid** en het **professionalisme** enkel maar kan verbeteren, doelstellingen die zijn opgenomen in de visie, missie en waarden van de Antwerpse rechtbank.

Externe communicatie

In 2019 werden er verder stappen gezet naar een uitbreiding van de digitale communicatie met de verschillende partners waarmee de jeugdrechtbank samenwerkt.

Vanuit het agentschap jongerenwelzijn (thans agentschap opgroeien) werden er initiatieven genomen om in de communicatie van en naar de gemeenschapsinstellingen over te stappen van het gebruik van de fax naar het mailen van documenten.

Daarnaast werd de jeugdrechtbank ook door verschillende voorzieningen op de hoogte gebracht dat zij niet langer over een fax zullen beschikken waardoor er noodgedwongen gebruik dient gemaakt te worden van het mailen.

Vanuit de jeugdrechtbank worden er sinds eind 2019 geen documenten meer gefaxt naar de gemeenschapsinstellingen. De getekende beschikkingen en vonnissen worden gescand door de griffier waarna deze worden doorgemailed naar de betrokken gemeenschapsinstelling. Dezelfde werkwijze wordt toegepast voor de communicatie naar voorzieningen die over geen faxtoestel meer beschikken en zal uitgebreid worden naar alle voorzieningen en diensten waarmee de jeugdrechtbank samenwerkt in 2020. In 2019 werden de voorbereidingen getroffen voor het aanmaken van functionele mailadressen die dit mogelijk moeten maken.

Vanuit de jeugdrechtbank werd ook het initiatief genomen om de beschikkingen en vonnissen rechtstreeks te mailen naar de betrokken jeugdadvocaten zodat zij sneller op de hoogte zijn van de uitspraak en zij in de mogelijkheid verkeren om deze informatie digitaal te verwerken in hun eigen dossier.

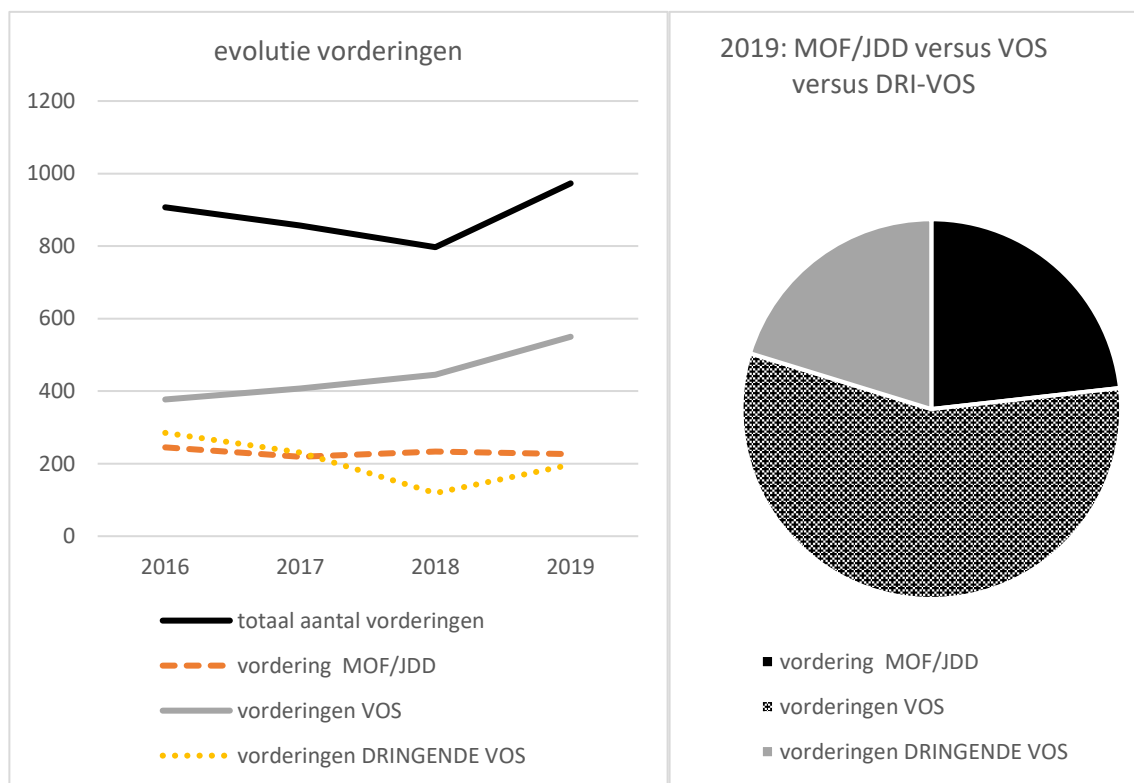
De jeugdrechtbank is vragende partij om zo snel als mogelijk te kunnen beschikken over een volledig digitaal dossier waarbij er in de toekomst geen documenten meer zullen moeten gescand worden en doorgestuurd worden. Een digitale handtekening en een melding aan de betrokken partner dat een document werd toegevoegd aan het digitaal dossier moeten dit mogelijk maken naar de toekomst toe.

MEEST COURANTE OPDRACHTEN VAN DE PROTECTIONELE KABINETTEN

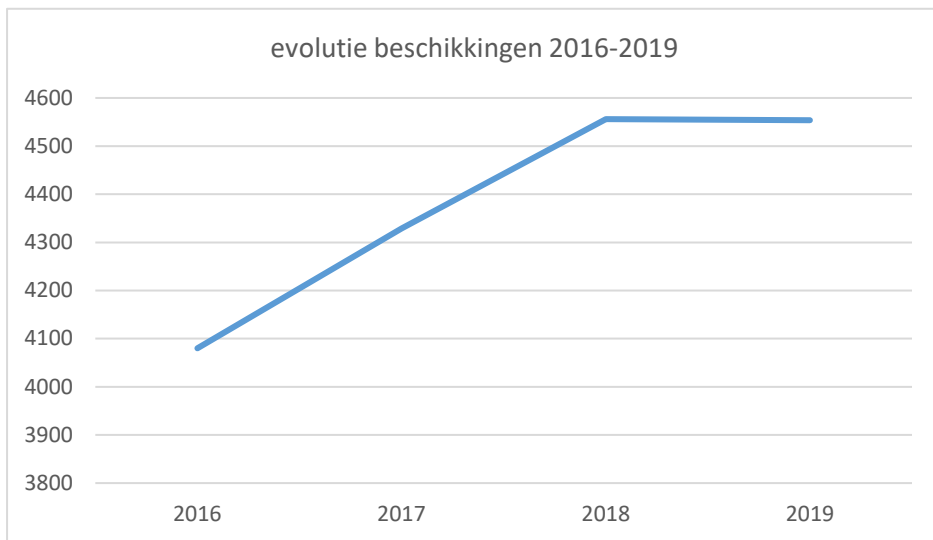
DE CIJFERS VAN DE GRIFFIE VAN DE JEUGDRECHTBANK

A. Voorbereidende rechtspleging 2019

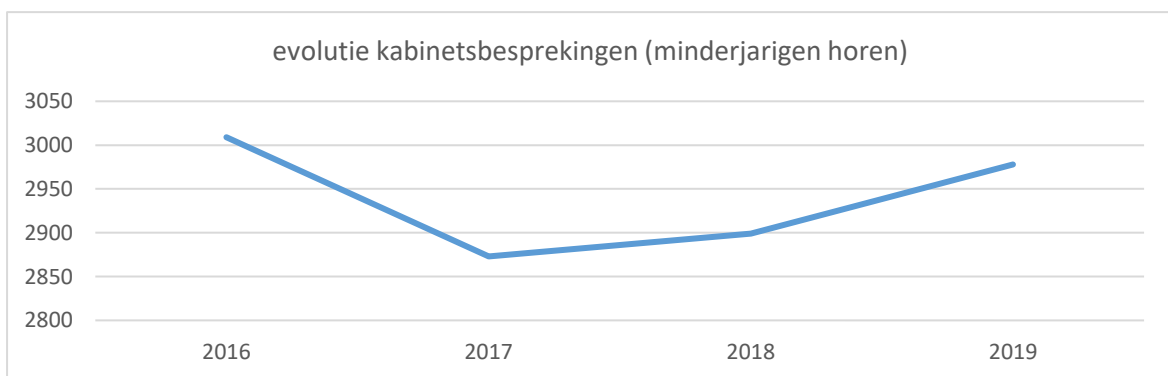
	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>verschil</u>	<u>%</u>
totaal aantal vorderingen	907	857	797	973	176	22,1
vordering MOF/JDD	245	219	233	226	-7	-3,0
vorderingen VOS	377	407	445	550	105	23,6
vorderingen DRINGENDE VOS	285	231	119	197	78	65,5

aantal beschikkingen (excl.kind.bijsl.)	4080	4329	4556	4554	-2	0,0
--	------	------	------	------	----	-----

	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>verschil</u>	<u>%</u>
<u>horen van minderjarigen</u> (kabinetsbesprekingen)	3009	2873	2899	2978	79	2,7

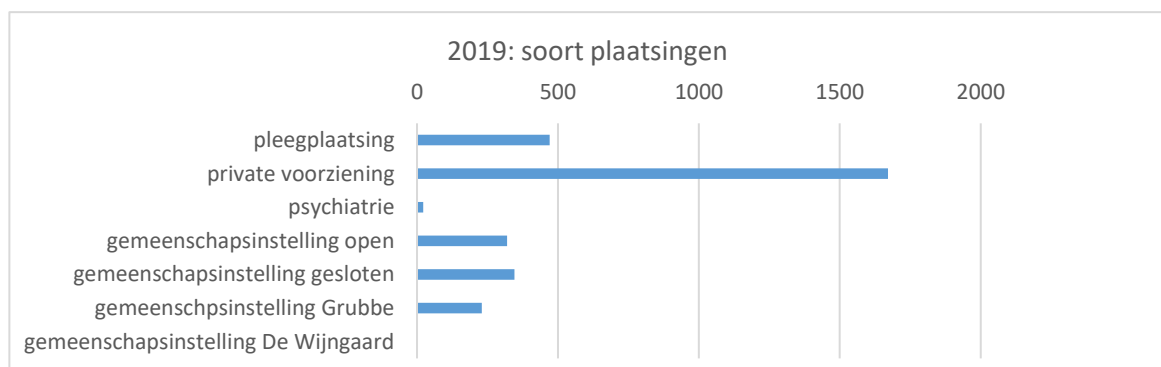
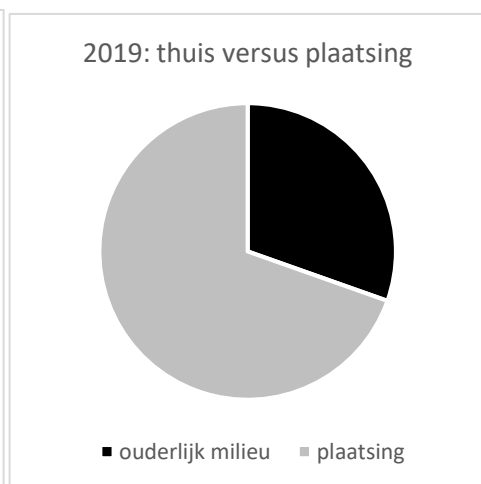
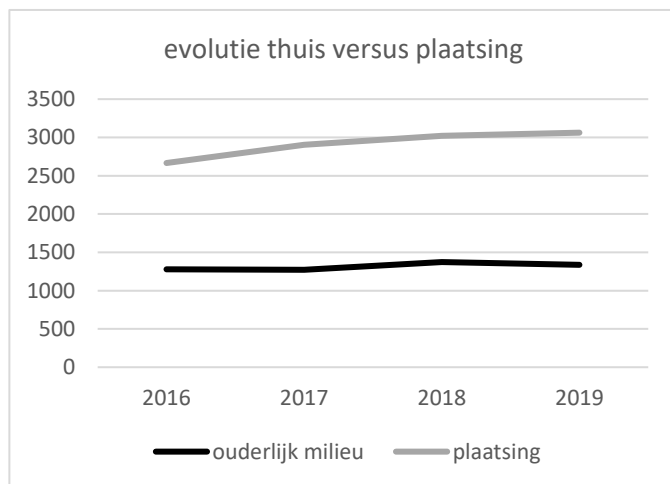

aard van de beslissingen	2016	2017	2018	2019	verschil	%
ouderlijk milieu	1277	1272	1373	1338	-35	-2,5
plaatsing	2666	2902	3020	3062	42	1,4

soort plaatsingen

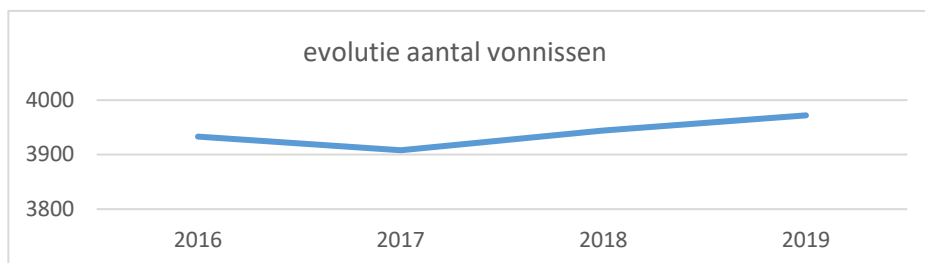
pleegplaatsing	319	329	387	471	84	21,7
private voorziening	1496	1649	1651	1671	20	1,2
psychiatrie	37	51	30	22	-8	-26,7
gemeenschapsinstelling open	355	311	381	320	-61	-16,0
gemeenschapsinstelling gesloten	309	343	351	346	-5	-1,4
gemeenschapsinstelling Grubbe	150	219	217	230	13	6,0
gemeenschapsinstelling De Wijngaard	0	0	3	2	-1	-33,3
diversen	137	155	163	154	-9	-5,5
verzendingen andere JRB	14	22	27	23	-4	-14,8

beschikkingen kinderbijslag	493	406	452	191	-261	-57,7
-----------------------------	-----	-----	-----	-----	------	-------

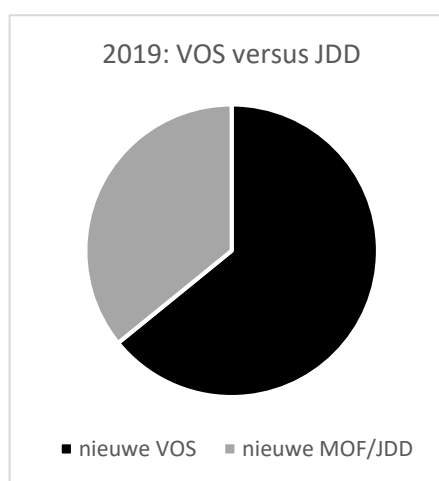
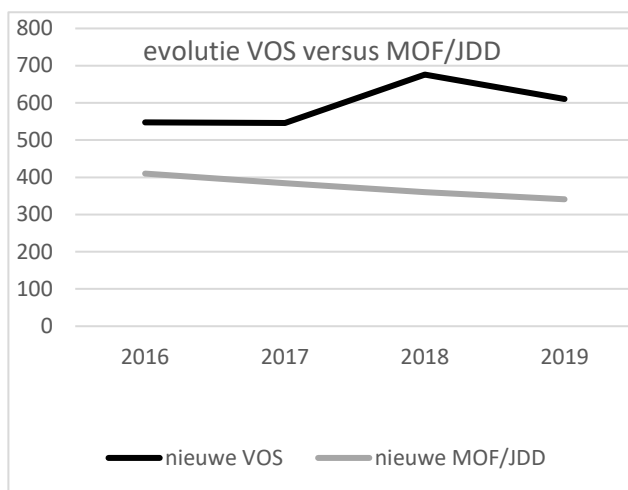

B. Rechtspleging ten gronde 2019

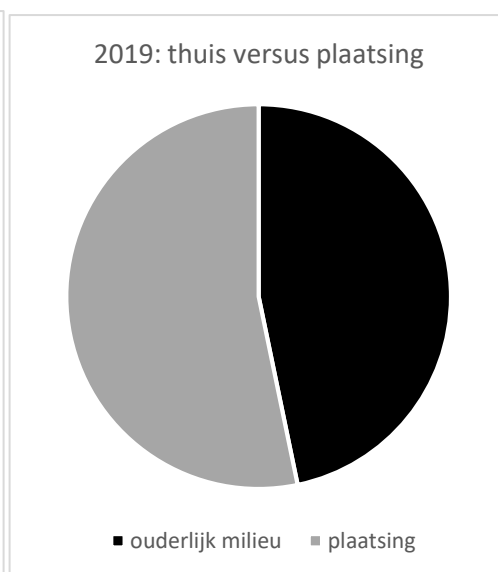
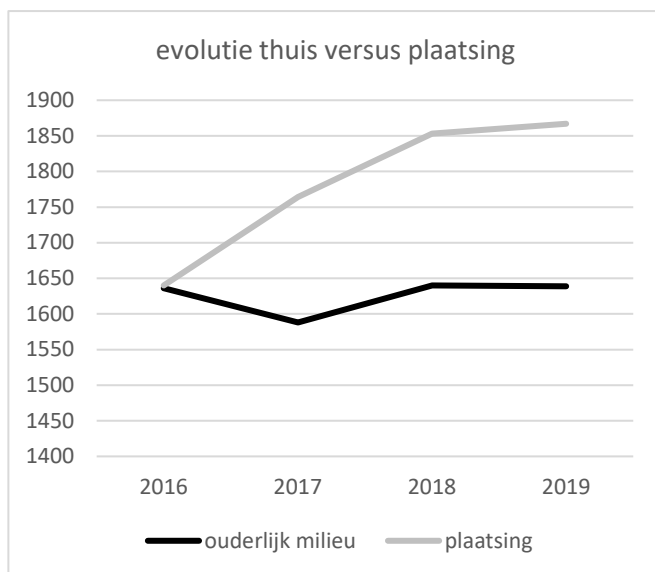
	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>verschil</u>	
<u>totaal aantal vonnissen</u>	3933	3908	3944	3972	28	0,7

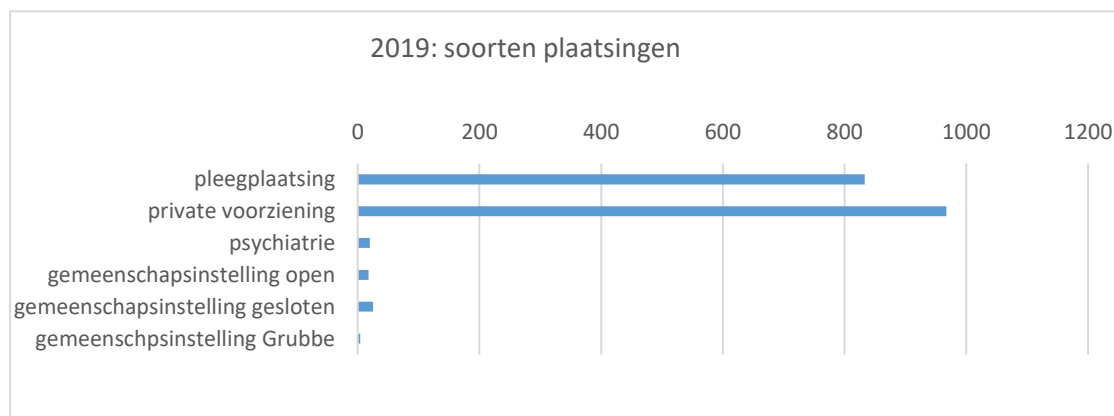
	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>verschil</u>	<u>%</u>
<u>eerste dagvaarding VOS</u>	548	546	676	610	-66	-9,8
<u>eerste dagvaarding MOF/JDD</u>	410	384	360	341	-19	-5,3
<u>dagv. herzieningen MOF en VOS</u>	2975	3164	2908	3021	113	3,9

<u>aard van de beslissingen</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>verschil</u>	<u>%</u>
<u>ouderlijk milieu</u>	1636	1588	1640	1639	-1	-0,1
<u>plaatsing</u>	1640	1764	1853	1867	14	0,8

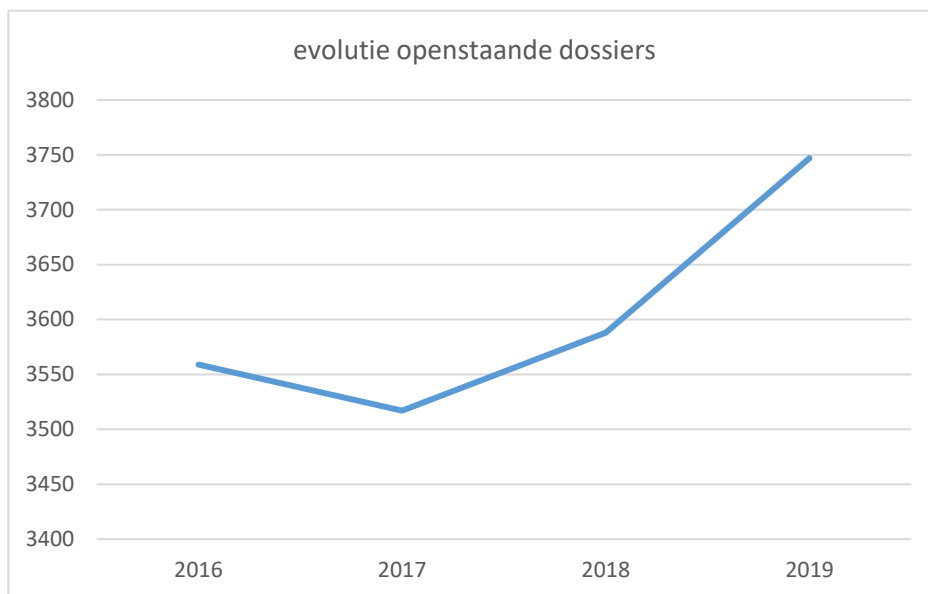

<u>soort plaatsingen</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>verschil</u>	<u>%</u>
pleegplaatsing	722	759	837	833	-4	-0,5
private voorziening	857	922	944	967	23	2,4
psychiatrie	14	29	18	20	2	11,1
gemeenschapsinstelling open	25	25	20	18	-2	-10,0
gemeenschapsinstelling gesloten	31	26	30	25	-5	-16,7
gemeenschapsinstelling Grubbe	5	3	4	4	0	0,0
berisping	154	129	119	121	2	1,7
intrekking	294	355	282	283	1	0,4
vrijspraak	11	23	16	18	2	12,5
tussenvonnis	46	41	25	31	6	24,0
uithandengeving	3	6	5	8	3	60,0
ontzettingen ouderlijke macht	4	2	4	1	-3	-75,0
*UHG 8 waarvan 3 afwijzingen						

OPENSTAANDE DOSSIERS

	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>verschil</u>	<u>%</u>
	3517	3588	3747	159	4,4

Het aantal minderjarigen onder toezicht per kabinet op het einde van 2019 bedraagt dus gemiddeld 468, een vergelijkbaar cijfer met het voorgaande jaar (449), maar toch weeral een stijging met 4,4%.

De gehanteerde registratie laat niet toe na te gaan hoeveel minderjarigen in totaal er in de loop van een jaar door de jeugdrechter worden opgevolgd. Via de databanken van de griffie bij de jeugdrechtbank krijgen we geen “doorloopcijfers” maar meermaals een momentopname op het ogenblik van de telling van het aantal openstaande dossiers. In de loop van het jaar komen er immers dossiers bij en worden er dossiers afgesloten.

BESPREKING VAN DE CIJFERS

Het openbaar ministerie is één van de belangrijkste partners van de jeugdrechtbank. De procureur des Konings is de enige die een rechtstreekse invloed kan hebben op de instroom van zaken op de jeugdrechtbank (met dien verstande dat ook het parket de toestroom verwerkt van de politie, de gemandateerde voorzieningen, en anderen.)

De procureur des Konings kan de jeugdrechter vorderen op basis van een als misdrijf omschreven feit (MOF), dan wel op basis van een (hoogdringende) verontrustende opvoedingssituatie ((H)VOS), en sinds 1 september 2019 via de derde vorderingsgrond zoals voorzien in het decreet jeugddelinquentierecht. Op te merken valt dat al naargelang de vorderingsgrond de jeugdrechter bepaalde maatregelen wel/niet kan nemen.

Hoewel het aantal nieuwe dagvaardingen in de rechtspleging ten gronde, licht gedaald is, moet er vastgesteld worden dat globaal de werkdruk stabiel of zelfs licht verhoogd doordat het aantal herzieningen in de fase ten gronde gestegen is, het aantal beschikkingen in de voorbereidende rechtspleging status quo is gebleven en het aantal kabinetszittingen voor het twee jaar op rij in stijgende lijn is.

Er wordt intensief ingezet op een zo consequent mogelijke toepassing van het subsidiariteitsprincipe. Het decreet integrale jeugdhulp legt –terecht- de nadruk op de krachten in een gezin en stimuleert het verlenen van hulp in vrijwilligheid. De jeugdrechtbank bewaakt nauwgezet de afsluiting van dossiers waarin vastgesteld wordt dat hulpverlening niet meer hoeft afdgedwongen/opgelegd te worden, en er niet onmiddellijk risico's zijn voor escalaties in het (pleeg)gezin of in een instelling. Desgevallend kan de hulpverlening worden voortgezet in vrijwilligheid. Om dit te bekomen wordt herhaaldelijk overleg gepleegd met de sociale dienst en de Intersectorale Toegangspoort, vooral omwille van administratieve moeilijkheden. Waar nodig en wanneer de hulpverlening haar werk heeft voltooid sluit de jeugdrechtbank ook de dossiers inzake vechtscheidingen af en verwijst de ouders door naar de familierechtbank.

Sedert de hervormingen betreffende de integrale jeugdhulp kan wel gesteld worden dat de dossiers die de jeugdrechtbank nu opvolgt inhoudelijk complexer en vaak schrijnender zijn geworden dan voorheen. En de dossiers die de rechtbank niet afsluit, zijn ook deze waarin dwangtoezicht écht noodzakelijk is. De werkdruk is dus niet verlicht. Het verminderd aantal dossiers vergt meer opvolging door de jeugdrechters.

De significante daling in 2018 ten opzichte van 2017 van het aantal hoogdringende dossiers heeft zich volledig hersteld. In 2019 stegen de dringende VOS-vorderingen met meer dan 65,5% wat aangeeft hoe dikwijls de Antwerpse jeugdrechters moete ingrijpen in dringende, gevaarlijke dan wel schrijnend situaties

Mogelijke verklaringen voor het hoge aantal hoogdringende vorderingen zijn: de bijzondere demografische factoren van Antwerpen en de grootstedelijke problemen in het algemeen (zie hoger), de vernieuwde werking van de Integrale Jeugdhulp die misschien niet snel genoeg kan ageren (en dan terugvalt op de permanenties van de politionele en justitiële diensten) of hun doorverwijzingsbeleid, al te grote capaciteitstekorten binnen de jeugdhulpverleningssector zelf, een soepele interpretatie van de wetgeving door het openbaar ministerie en/of jeugdrechtbank zelf. Of een combinatie van voorgaande mogelijkheden.

Het aantal *Everbergbeschikkingen* is met 6% gestegen van 217 in 2018 naar 230 in 2019.

De Everbergprocedure, die in strikte termijnen en herhaalde voorleidingen in aanwezigheid van de procureur des Konings voorziet, is behoorlijk belastend en tijdsintensief voor vele actoren. Merk op dat het gebruik van centrum 'De Grubbe' in Everberg ook aantoont dat vele strafzaken in Antwerpen uitzonderlijk ernstige feiten betreffen die een hoogdringende maatschappelijke reactie vereisen. Het bestaan van centrum 'De Grubbe' zelf is ook een indicatie dat de capaciteit van de "gewone" gemeenschapsinstellingen (te) beperkt is. Ofschoon centrum 'De Grubbe' inmiddels geen federaal detentiecentrum meer is en nog louter een gesloten *gemeenschapsinstelling*, blijft het merkwaardig dat de wetgever blijft stellen dat er geen plaats beschikbaar mag zijn in de gesloten afdelingen van de *gemeenschapsinstellingen* om een jongen aan deze voorziening te kunnen toevertrouwen.

Los van de cijfers, merken de jeugdrechter op dat in alle geledingen gaande van de gemeenschapsinstellingen, de private voorzieningen over pleegzorg tot VAPH-voorzieningen, dat het instroombeleid steeds stroever loopt. Wachtlijden slepen aan, steeds worden de jeugdrechters geconfronteerd met "capaciteitstekort" of met jongeren "die niet in het profiel passen van de voorziening".

Er wordt gemerkt dat voorzieningen hun leegroepen liefst klein houden, zeker als de problematiek van de (één of meerdere) jongeren binnen de leefgroep groot is. De jeugdrechters hebben daar bijzonder weinig zicht op.

“Geen capaciteit” wil dus niet zeggen dat er geen bed voorhanden is, maar kan even goed zijn ingegeven door het element van de densiteit van de leefgroep waardoor er onvoldoende ruimte is om een bijkomende jongeren op te nemen, indien dezelfde kwaliteit van hulpverlening wil bewaren.

Gelijktijdig met dit steeds meer en meer nijpend plaatstekort, doet zich een tegenbeweging voor: meer investeren in de context zodat een plaatsing niet hoeft.

De initiatieven **Sings of Safety** en **Family Finding**, die erg complementair zijn, tonen aan dat dankzij een intensieve oefening naar het vermaatschappelijken van de zorg over onze kinderen, de capaciteitstekorten opgelost kunnen geraken.

'**Signs of Safety**' is een oplossingsgerichte benadering voor gezinnen waar de veiligheid van een kind een probleem vormt. Het doel van de werkwijze is dat het kind (weer) veilig kan opgroeien in het gezin. Samen met het gezin ontwikkelt de hulpverlener een veiligheidsplan. De hulpverlener stelt dit plan op met behulp van oplossingsgerichte vragen, waarmee sterke kanten van het gezin en uitzonderingen op de problemen zichtbaar worden, zodat het gezin zijn gedragsrepertoire kan uitbreiden

Het doel van **Family Finding** is om elk kind met een gezin te verbinden, zodat elk kind kan profiteren van de levenslange connecties die alleen een gezin biedt.

Kernovertuigingen die inherent zijn aan deze aanpak zijn:

- 1) Elk kind heeft een gezin en ze kunnen worden gevonden als we het proberen
- 2) Eenzaamheid kan verwoestend en zelfs gevaarlijk zijn en wordt door de meeste kinderen ervaren in de zorg buitenshuis
- 3) Een zinvolle verbinding met het gezin helpt een kind een gevoel van verbondenheid te ontwikkelen, en
- 4) De enige factor die het meest geassocieerd wordt met positieve resultaten voor kinderen is zinvolle, levenslange verbindingen met het gezin

Er moet dan wel bijzonder sterk geïnvesteerd worden in de mobiele begeleidingen van de kinderen die dan toch binnen een context kunnen opgevangen worden.

De komende jaren zal er door het agentschap Opgroeien blijvend geïnvesteerd worden in deze twee initiatieven, die hopelijk de druk op de “capaciteitsketel” in de voorzieningen en bij pleegzorg kan helpen verlichten.

ANDERE OPDRACHTEN VAN DE JEUGDRECHTBANK

DE CIJFERS VAN DE GRIFFIE

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Effectieve uithandengevingen	8	8	7	3	7	8	3	5	5	5
Afwijzingen uithandengevingen							4	1	0	3
Ontzettingen uit ouderlijk gezag	2	11	5	3	7	7	4	2	2	1
Afwijzing ontzetting uit ouderlijk gezag							1	0	2	0
Dossiers GAS				4	1	1	0	0	0	0
Dossiers gedwongen opnames		7	11	11	14	19	23	13	18	23
Onuitvoerbare beschikkingen									38	43

BESPREKING VAN DE CIJFERS

Uithandengevingen blijven de uitzondering

Het is duidelijk dat de Antwerpse jeugdrechters slechts uitzonderlijk overgaan tot het uit handen geven van jongeren.

Er werd door het openbaar ministerie 8 vorderingen tot uithandengeving genomen waarvan er 5 werden gegrond verklaard. De cijfers zijn ongeveer vergelijkbaar met 2018 en tonen aan dat deze procedure eerder uitzonderlijk blijft en de jeugdrechters betrachten om de jongeren onder hun toezicht op aanklappende en intensieve wijze te blijven opvolgen.

Steeds gaat het om jongeren die ondanks hun jeugdige leeftijd al een heel treurig palmares hebben van (zware) criminele feiten en wier persoonlijkheid grotendeels is gevormd. Uit handen geven voelt aan als een falen van het jeugdrechtsysteem die niet of niet tijdig zijn pedagogische opdracht heeft kunnen waarmaken. In die zin valt het dan ook niet te verbazen dat in criminologische studies dergelijke jongeren vaak als recidivisten voorkomen in de misdaad- en gevangenisstatistieken.

De uit handen gegeven zaken worden behandeld door een daartoe opgerichte Kamer van Uithandengeving. Deze wordt samengesteld uit drie rechters. Deze kamer wordt voorgezeten door een rechter uit de correctionele

afdeling van de rechtbank, bijgestaan door twee bijzitters die beschikken over het certificaat van opleiding in jeugdbeschermingsaangelegenheden.

Hoger beroep tegen GAS blijft zeldzaam

Een hoger beroep tegen het opleggen van gemeentelijke administratieve sancties blijft uiterst zeldzaam. De jeugdrechtbank Antwerpen heeft in **2019** geen enkel hoger beroep tegen GAS ontvangen.

De jeugdrechtbank is een beroepsinstantie voor diegene die meent onterecht een GAS te hebben ontvangen. De procedure verloopt volgens het gerechtelijk wetboek en overeenkomstig vroegere rechtspraak van deze jeugdrechtbank.

GEESTESZIEKE MINDERJARIGEN(Gedwongen opnames)

De toepassing van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke is een burgerlijke aangelegenheid. Ook na de invoering van de familierechtbank is het de (protectionele) jeugdrechtbank die deze materie behandelt.

In 2019 werden 23 verzoeken tot gedwongen opname behandeld, het merendeel daarvan op vordering van het openbaar ministerie.

De Antwerpse jeugdrechtbank betreurt dat jongeren die gedwongen opgenomen moeten worden soms terecht komen in afdelingen voor volwassenen of in psychiatrische centra buiten de regio. In de regio Antwerpen zijn er voor deze jongeren blijkbaar geen residentiële opvangmogelijkheden die aan de vereisten (van beveiliging en ondersteuning) voldoen. Het beeld kan vertekend zijn doordat er ook capaciteitstekorten zijn in de crisisunits van de kinder- en jeugdpsychiatrie. Hoe dan ook is de sector het er over eens dat de capaciteitstekorten in de kinder- en jeugdpsychiatrie in het algemeen dringend moeten opgelost worden.